

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

BETREFT Input SER besluitvorming controversiële onderwerpen

DEN HAAG 29 augustus 2023 **E-MAIL** secretariaatz@ser.nl
ONS KENMERK 23.106986 **TOESTELNUMMER** 070 3499 502
BIJLAGE(N)

Geachte leden van de Tweede Kamer,

U besluit de komende tijd welke onderwerpen die bij de Tweede Kamer op de agenda staan dan wel op de agenda komen, controversieel worden verklaard. De Sociaal-Economische Raad (SER) brengt in deze brief de onderwerpen onder uw aandacht waarvan de behandeling en besluitvorming naar zijn oordeel geen uitstel kan dulden. Hieronder licht ik dit toe.

Een wenkend en werkend perspectief..

De mensen die leven en wonen, ondernemen en werken in Nederland, staan voor grote uitdagingen. We hebben te maken met ingrijpende transities (zoals energie en digitalisering), vergaande veranderingen van economie en werk, en tevens met zowel groeiende onzekerheid en ongelijkheid als onderhuids maatschappelijk ongenoegen: veel mensen ervaren minder grip op hun toekomst en werk- en leefomgeving of op hun onderneming en toekomstig verdienvermogen. Dit stelt ons voor een zware opgave en verantwoordelijkheid. Er is dringend behoefte aan een wenkend én werkend perspectief.

... voor Arbeidsmarkt en Energie & Klimaat

Op het terrein van de Arbeidsmarkt hebben sociale partners, samen met het kabinet, de afgelopen periode intensief gewerkt aan beleid en wetgeving die bijdragen tot de noodzakelijke veranderingen en op maatschappelijk draagvlak kunnen rekenen. Op het terrein van Energie & Klimaat is door het kabinet gewerkt aan een pakket noodzakelijke maatregelen voor de energietransitie. Op deze twee terreinen zijn verschillende beleids- en wetgevingsinitiatieven, die nu geen vertraging dulden maar zorgvuldige voorbereiding én snelle realisatie en uitvoering vereisen.

Toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt

In haar brief van 3 april 2023 aan de Tweede Kamer (29 544 nr. 1176) werkt de minister van SZW de ambities van het kabinet uit rondom de hervorming van de arbeidsmarkt op hoofdlijnen in een evenwichtig arbeidsmarktpakket "om te komen tot een integraal en samenhangend geheel aan maatregelen". Zij stelt dat dit "het product

is van intensief en constructief overleg met sociale partners. Wij zijn blij dat de vakbonden en werkgeversorganisaties hun steun hebben uitgesproken voor deze uitwerking van de afspraken in het SER-MLT-advies en het coalitieakkoord." Het gaat om de (als één geheel te beschouwen) voorstellen van de SER ([MLT-advies juni 2021](#)) om flexibele arbeidsrelaties en onzeker werk terug te dringen en het gebruik van de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd voor werkgevers aantrekkelijker te maken. Gezien het grote maatschappelijke draagvlak voor het arbeidsmarktpakket verzoeken wij u om mee te werken aan de verdere ontwikkeling van de (in voorbereiding zijnde) wetsvoorstellen en van andere onderdelen die uit het pakket voortvloeien.

Wetsvoorstellen en concept-besluiten

Concreet gaat het om:

- de Crisisregeling Personeelsbehoud (brief van 30 juni jl. van de minister van SZW TK 29544-1208, tevens opgenomen op de groslijst controversieel verklaren van de TK-cie SZW)
- het wetsvoorstel Wet verplichte certificering voor het ter beschikking stellen van arbeidskrachten (als uitwerking van een van de voorstellen van de commissie Roemer);
- wetsvoorstellen en besluiten waarover thans een internetconsultatie plaatsvindt:
 - het wetsvoorstel Wet meer zekerheid flexwerkers
 - het conceptbesluit Meer wendbaarheid binnen het vaste contract
 - de wijziging van de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen;
- in voorbereiding zijnde wetsvoorstellen met betrekking tot:
 - de aanpassingen in de loondoorbetaling bij ziekte
 - de invoering van een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen
 - de verduidelijking van de regels rondom de kwalificatie van de arbeidsrelatie.

In haar brief van 3 april jl. memoreert de minister van SZW ook de twee pijlers die van belang zijn voor het streven om "aan mensen die geen werk hebben of van baan moeten veranderen, zoveel mogelijk perspectief geven op nieuw werk". Het gaat om: het stimuleren van leven lang ontwikkelen (LLO), en meer mensen naar werk begeleiden. In dit verband verwijst de minister naar haar eerder aan de Tweede Kamer gestuurde beleidsbrieven over een leven lang ontwikkelen (23 september 2022) en over de uitgangspunten voor de uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur (11 oktober 2022).

Wij vragen wij u om - in samenhang met bovenstaande wetsvoorstellen- en concept-besluiten - met het demissionaire kabinet voortgang te boeken op beide dossiers. Dit laatste is des te urgenter nu het STAP-budget wordt afgeschaft. We brengen in dat kader graag nogmaals de voorstellen voor een proactieve arbeidsmarktinfrastructuur en de LLO-infrastructuur uit het [MLT-advies](#) van de SER onder uw aandacht¹.

Energie & klimaat

Voor het domein Energie & klimaat is uitvoering van (voorgenomen) beleid cruciaal. Ambitieuze transitieplannen zijn gemaakt en investeringsbeslissingen zijn aanstaande, en dit alles is ook op korte termijn van belang voor de economie en voor het binnen bereik krijgen van de klimaatdoelstellingen die in 2030 moeten worden gehaald. Het is daarom volgens de SER dringend noodzakelijk uitvoering te geven aan het Klimaatfonds en aan de implementatie van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie. In samenhang daarmee is het van belang dat enkele (wets)voorstellen (zie verder) in behandeling worden genomen. Het gaat om het volgende:

¹ SER, *Sociaal-economisch beleid 2021-2025. Zekerheid voor mensen, een wendbare economie en herstel van de samenleving*, Den Haag, juni 2021, p. 11 en pp. 26-28.

Klimaatfonds

Wij vragen u om met het demissionaire kabinet te werken aan een effectieve benutting van de middelen van het Klimaatfonds, dat is ingesteld op grond van de tijdelijke Wet Klimaatfonds (inmiddels goedgekeurd door de Tweede Kamer). Naast behandeling van deze wet door de Eerste Kamer is het nodig dat de middelen worden toegevoegd aan de departementale begrotingen, zodat ze

- i. dit najaar onderdeel worden van de begroting voor 2024 (met weloverwogen nieuwe klimaatuitgaven) en
- ii. er meer zekerheid is dat deze middelen daadwerkelijk in 2024 en daarna aan het beoogde doel worden besteed.

Implementatie Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN 2022).

De krapte op het elektriciteitsnet zorgt ervoor dat op dit moment al meer dan 6000 bedrijven niet op het net kunnen worden aangesloten en dat transitie-investeringen stilvallen (investeringen van laadpaal, tot warmtepomp, tot zonnepanelen op dak, tot duurzame energie van de burger energiecorporatie, tot elektrische boilers in fabrieken). Wij vragen u om, ten behoeve van zowel het huidige investeringsklimaat als de transitie, alles in het werk te stellen om alle elementen van het LAN met de grootste urgentie op te pakken en uit te voeren.

Andere voorstellen

Wij verzoeken u om - in samenhang met het voorgaande - de volgende voorstellen die relevant én vitaal zijn voor de klimaat- en energietransitie verder te behandelen:

- ontwikkeling Nationaal plan energiesysteem 2050 (NPE). Het NPE is van belang omdat daarmee regie kan worden gevoerd op de transitie naar een duurzaam en rechtvaardig energiesysteem. Het concept NPE (brief van 3 juli 2023 van de Minister voor Energie en Klimaat TK 32813-1280) heeft maatschappelijke brede steun gekregen en wij verzoeken u om de verdere ontwikkeling van het NPE te bevorderen en conform planning eind 2023 af te ronden in de vorm van besluitvorming over het definitieve NPE;
- het wetsvoorstel Energiewet (TK 36 378) dat de regels voor het transport en de levering van gas en elektriciteit bij elkaar voegt en bepalingen bevat voor de transitie naar schonere en hernieuwbare bronnen van energie. Met deze nieuwe, technische wet worden gas en elektriciteit integraal beschouwd; dit is nodig omdat de kern van de transitie is dat olie en gas vervangen/opgevolgd worden door (groene) elektriciteit en (groene) waterstof. Ook biedt de nieuwe wet de basis voor aanvullingen uit EU FF55 (de Europese *Green Deal* die 55% CO₂-reductie in 2030 als doelstelling heeft) en faciliteert zij de energietransitie in brede zin.
- het wetsvoorstel Wet collectieve warmtevoorziening (TK 30 196), dat is gericht op groei van collectieve warmtesystemen door nieuwe spelregels (marktordening), transparantie in de tariefstelling, aanscherping van vereisten voor leveringszekerheid en zekerstelling van de verduurzaming.
- het wetsvoorstel Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (TK 36 387), dat gemeenten de mogelijkheid geeft om lokale regels te maken om de overgang van aardgas naar duurzame vormen van energie uit te voeren.
- het wetsvoorstel Energietoeslag 2023 (TK 36 389), dat een eenmalige energietoeslag regelt voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum om hen te helpen de hogere energiekosten te betalen. In het voorstel is ook een regeling opgenomen voor studenten.

Tot slot

We doen een beroep op u eraan mee te werken dat de hierboven genoemde beleids- en wetgevingsinitiatieven geen onnodige vertraging oplopen. De genoemde initiatieven zijn gebaseerd op een breed maatschappelijk draagvlak en vragen om spoedige realisatie en uitvoering. Daarmee kunt u stagnatie en economische en maatschappelijke schade voorkomen.

Voor vragen hierover zijn wij uiteraard graag beschikbaar.

Hoogachtend,

Kim Putters
Voorzitter Sociaal-Economische Raad